

249

Besluit van 26 april 1984 tot wijziging van het Koninklijk besluit van 25 oktober 1979 (Stb. 574) als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onder c, van de Wet arbeid buitenlandse werknemers (nadere regeling verklaringen)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid mevrouw mr. A. Kappeyne van de Coppello van 19 juli 1983, Stafafdeling Wetgeving en Juridische Aangelegenheden, Nr. 375.416;

Gelet op de artikelen 2, eerste lid onder c, en 20 van de Wet arbeid buitenlandse werknemers (Stb. 1978, 737);

De Raad van State gehoord (advies van 5 oktober 1983, Nr. W.12.83.0400/14.3.40);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid mevrouw mr. A. Kappeyne van de Coppello van 3 april 1984, Stafafdeling Wetgeving en Juridische Aangelegenheden, Nr. 375.723;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

In het Koninklijk besluit van 25 oktober 1979, Stb. 574, worden, onder vernummering van artikel 2 tot artikel 4, een nieuw artikel 2 en artikel 3 ingevoegd, luidende:

Artikel 2. 1. Voor de toepassing van het bij of krachtens de Wet arbeid buitenlandse werknemers bepaalde wordt evenmin als vreemdeling beschouwd een persoon die rechtmatig in Nederland verblijft en die in het bezit is van een door Onze Minister ingevolge het tweede lid afgegeven verklaring.

2. Een verklaring wordt op aanvraag afgegeven:

a. aan een persoon die krachtens artikel 2, eerste lid onder a, van de Wet arbeid buitenlandse werknemers niet als vreemdeling wordt beschouwd;

b. aan een persoon die in het verleden voldeed aan de in artikel 3, tweede lid onder b, van de Wet arbeid buitenlandse werknemers gestelde voorwaarden, en die nadien zijn hoofdverblijf niet buiten Nederland heeft gevestigd;

c. aan een persoon aan wie het in het verleden krachtens artikel 10, tweede lid, van de Vreemdelingenwet (Stb. 1965, 40) was toegestaan voor onbepaalde tijd in Nederland te verblijven, en die nadien zijn hoofdverblijf niet buiten Nederland heeft gevestigd.

Artikel 3. 1. Bij de indiening van een aanvraag van de in artikel 2 genoemde verklaring dient een formulier te worden gebruikt dat overeenkomt met het als bijlage bij dit besluit gevoegde model, en dienen gegevens te worden verstrekt en bewijsstukken te worden overgelegd zoals op dat formulier staat vermeld.

2. Indien bij een aanvraag de vereiste gegevens of bewijsstukken niet volledig zijn verstrekt onderscheidenlijk overgelegd, wordt het formulier aan de aanvrager teruggezonden onder schriftelijke mededeling welke gegevens of bewijsstukken nog ontbreken. Zolang de vereiste gegevens of bewijsstukken niet volledig zijn verstrekt onderscheidenlijk overgelegd wordt een aanvraag geacht niet te zijn gedaan.

3. Op een aanvraag wordt binnen 30 dagen na ontvangst beslist. De beslissing wordt met redenen omkleed en wordt schriftelijk aan de aanvrager medegedeeld. Tegen een weigering van de afgifte van een verklaring kan de aanvrager een bezwaarschrift indienen bij Onze Minister; de artikelen 3 en 13 tot en met 15 van de Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen alsmede artikel 17, vierde en zesde lid, van de Wet arbeid buitenlandse werknemers zijn hierbij van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL II

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

2. De tekst van het Koninklijk besluit van 25 oktober 1979, Stb. 574, zoals die luidt na inwerkingtreding van dit besluit, wordt door Onze Minister van Justitie in het Staatsblad geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 26 april 1984

Beatrix

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
A. Kappeyne van de Coppello

Uitgegeven de eenentwintigste juni 1984

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Tevens zal het advies met de daarbij terinzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 10 juli 1984, nr. 132.

In artikel 3 van de Wet arbeid buitenlandse werknemers (hierna: W.a.b.w.) is neergelegd dat voor de toepassing van die wet niet als vreemdeling worden beschouwd – en dat derhalve geen tewerkstellingsvergunning nodig is voor – een persoon die rechtmatig in Nederland verblijft en die beschikt over een door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid afgegeven «verklaring». In het artikel is nader geregeld aan welke personen een zodanige verklaring op aanvraag moet worden verleend. Door middel van bijgaand besluit – een toevoeging van twee nieuwe artikelen aan het Koninklijk besluit van 25 oktober 1979, Stb. 574 – wordt aan een drietal additionele categorieën van vreemdelingen aanspraken op een – van de wet uitzonderende – verklaring verleend.

a. De eerste categorie (artikel 2, tweede lid, onder a) betreft personen aan wie het op grond van artikel 10 van de Vreemdelingenwet is toegestaan voor onbepaalde tijd in Nederland te verblijven dat wil zeggen vreemdelingen die over een vestigingsvergunning beschikken of die zijn toegelaten als vluchteling, alsmede bepaalde categorieën van afhankelijke gezinsleden. Hoewel bedoelde personen op grond van artikel 2, eerste lid, onder a, W.a.b.w., voor de toepassing van die wet reeds niet als vreemdeling worden beschouwd, en derhalve zonder tewerkstellingsvergunning, op gelijke voet als Nederlanders, door een werkgever in dienst kunnen worden genomen, kan ook voor deze personen het bezit van een verklaring van belang zijn. Uit deze verklaring blijkt namelijk expliciet dat de betrokken niet-Nederlander niet aan de in de W.a.b.w. geregelde vergunningsplicht is onderworpen. Betrokkenen ervaren in de praktijk dat werkgevers, teneinde zeker te stellen dat indienstneming van de buitenlandse sollicitant zonder meer mogelijk is, aan hen om overlegging van een verklaring verzoeken. Het niet beschikken over een dergelijke verklaring leidt voor de betrokken sollicitant tot een achterstandspositie ten opzichte van de andere sollicitanten; door het kunnen tonen van een op grond van artikel 10 Vreemdelingenwet afgegeven verblijfsdocument wordt dit niet altijd verholpen, aangezien werkgevers niet op de hoogte zijn van de finesses van de voor vreemdelingen geldende wetgeving, en uit het op grond van artikel 10 Vreemdelingenwet afgegeven document zelf niet blijkt dat de betrokkene niet onder de W.a.b.w. valt.

Artikel 3 W.a.b.w. moet als aanvulling op artikel 2 van die wet worden gezien; het geeft geen rechten op een verklaring aan personen die op grond van artikel 2 reeds van de werking van de wet zijn uitgezonderd. Ook de Afdeling rechtspraak van de Raad van State gaat in haar uitspraken van dit aanvullend karakter van artikel 3 uit. Bovendien voldoen niet alle vreemdelingen die op grond van artikel 10 Vreemdelingenwet in Nederland mogen verblijven aan de in artikel 3 W.a.b.w. neergelegde voorwaarden voor een verklaring. Nu evenwel de verklaring in de praktijk voor werkgevers tot het document is geworden dat doorslaggevend is voor de vraag of betrokkenen zonder meer in dienst kunnen worden genomen, acht ik het redelijk ook aan vreemdelingen die krachtens artikel 10 Vreemdelingenwet voor onbepaalde tijd in Nederland mogen verblijven recht op een verklaring te verlenen, ongeacht of zij al dan niet aan de voorwaarden van artikel 3 W.a.b.w. voldoen.

b. Artikel 3, tweede lid onder b, van de W.a.b.w. kent aanspraken op een verklaring toe aan de echtgenoot/echtgenote en minderjarige kinderen die feitelijk tot het gezin behoren van een in Nederland woonachtige vreemdeling die reeds langer dan 3 jaar in Nederland werkt. Deze bepaling leidt ertoe dat buitenlandse jongeren in Nederland hun recht op afgifte van een verklaring verliezen bij het bereiken van de 21-jarige leeftijd, in geval van huwelijk en bij het verlaten van het ouderlijk gezin, bij voorbeeld wegens conflicten met de ouders. Bij buitenlandse vrouwen treedt dit verlies van

rechten eveneens op zodra het gezinsverband met de man wordt verbroken, bij voorbeeld in geval van huwelijksontwrichting of echtscheiding, bij overlijden van de man, of indien de man naar het buitenland vertrekt. Op grond van meerdere overwegingen acht ik het wenselijk dat betrokkenen in vorengenoemde gevallen een zelfstandig recht op een verklaring krijgen.

Allereerst gelden overwegingen van emancipatoire aard: de keuze om het gezinsverband te verbreken moet in vrijheid gemaakt kunnen worden, en moet niet leiden tot verlies van rechten voor wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt. Voorts spelen overwegingen van arbeidsmarkttechnische aard een rol: juist als meerderjarigen c.q. zelfstandig wonenden dienen de betrokkenen onbelemmerd toegang tot de arbeidsmarkt te hebben teneinde in het eigen onderhoud te kunnen voorzien.

Ten slotte zijn overwegingen van praktisch-administratieve aard van belang: het verloren gaan van aanspraken op een verklaring bij meerderjarigheid en verbreking van het gezinsverband leiden ertoe dat betrokkenen uit voorzorg tot een onnodig vroegtijdige aanvraag voor een verklaring overgaan; zo komt het voor dat verklaringen ten behoeve van buitenlandse kinderen worden aangevraagd welke de leerplichtige leeftijd nog niet eens hebben bereikt.

In verband met het vorenstaande wordt in artikel 2, tweede lid, onder b, bepaald dat rechten welke in het verleden ontleend konden worden aan artikel 3, tweede lid onder b, van de W.a.b.w. behouden blijven zolang de betrokken buitenlander zijn hoofdverblijf niet buiten Nederland heeft gevestigd.

c. Zolang het een vreemdeling op grond van artikel 10, tweede lid, Vreemdelingenwet is toegestaan voor onbepaalde tijd in Nederland te verblijven is hij, op grond van artikel 2, eerste lid onder a, W.a.b.w. aan de werking van die wet onttrokken. Dit verblijfsrecht komt krachtens artikel 47 Vreemdelingenbesluit (Stb. 1966, 387, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 9 februari 1981, Stb. 30) en artikel 24a Voorschrift Vreemdelingen (Stcrt. 1966, 188, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 23 juni 1983, Stcrt. 130) onder meer toe aan de echtgenoot/echtgenote en kinderen van een vreemdeling die over een vestigingsvergunning beschikt of als vluchteling is toegelaten, doch ook in die artikelen wordt als eis gesteld dat de betrokkenen in een feitelijk gezinsverband leven c.q. (voor wat betreft de kinderen) jonger zijn dan 21 jaar.

Op grond van overwegingen, analoog aan die welke hierboven onder b zijn weergegeven, acht ik het ongewenst dat wijzigingen in de gezinssituatie of de leeftijd bepalend zouden zijn of betrokkenen vrije toegang hebben tot de Nederlandse arbeidsmarkt. In artikel 2, tweede lid onder c, wordt derhalve bepaald dat degene die de verblijfstitel van artikel 10, tweede lid, van de Vreemdelingenwet verloren heeft aanspraak kan maken op een van de Wet arbeid buitenlandse werknemers vrijstellende verklaring zolang het hoofdverblijf niet buiten Nederland wordt verplaatst.

De op grond van het besluit te verstrekken verklaringen zullen gelijklopend zijn aan die welke op grond van artikel 3 van de W.a.b.w. zullen worden verstrekt.

Het beschikken over een in het kader van de Wet arbeid buitenlandse werknemers afgegeven verklaring leidt ertoe dat de betrokken niet-Nederlander zonder tewerkstellingsvergunning arbeid mag verrichten, doch dit alleen zolang hij rechtmatig in Nederland verblijft (artikel 3, eerste lid, van de Wet arbeid buitenlandse werknemers; artikel 2, eerste lid, van het besluit). Onder rechtmatig verblijf moet in dit verband niet alleen worden verstaan het verblijf dat is toegestaan op grond van artikel 9 of 10 van de Vreemdelingenwet, doch ook het aansluitende verblijf dat is toegestaan in afwachting van de (definitieve) beslissing omtrent voortzetting van dat verblijf. De aanvankelijke verblijfstitel moet uiteraard wel zodanig zijn geweest, dat deze het verrichten van arbeid toeliet.

In het nieuwe artikel 3 worden de aanvraagprocedure en mogelijkheden tot het indienen van een bezwaarschrift bij weigering van een verklaring geregeld. Die regeling is identiek aan die welke geldt ten aanzien van verklaringen welke op grond van artikel 3 van de wet worden verleend, behoudens één uitzondering. Gelet op het bepaalde in artikel 112, tweede lid, van de Grondwet is in het besluit niet voorzien in de mogelijkheid om, in samenhang met de indiening van een bezwaarschrift bij de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, een voorlopige voorziening te vragen bij de voorzitter van de Afdeling rechtspraak van de Raad van State.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
A. Kappeyne van de Coppello